

ISSN 2091-5187

СЕРВИС

№3

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

2025

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЖУРНАЛ 2025 йил, 3-сони

Муассис: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2008 йил 31 декабрда
0561-рақам билан рўйхатга олинган.

ЎзР ОАК Риёсатининг 19.03.2017 й., 239/5-сонли қарори билан эътироф этилган

**Тахририят ижодий
жамоаси:**

Бош муҳаррир:

и.ф.д., проф. М.Э.Пўлатов

Бош муҳаррир

ўринбосари:

и.ф.н., проф. Д.Х.Асланова

Масъул котиб:

и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Муҳаррирлар:

и.ф.д., доцент Ф.А.Сафаров

PhD, доцент И.М.Пардаева

PhD, И.Ш.Эрназарова

Техник муҳаррир:

и.ф.н., проф. А.Н.Холиқулов

Корректор:

PhD, доц. С.А.Бабаназарова

Саҳифаловчи:

PhD Х.Н.Очилова

1 йилда 4 маротаба
чоп этилади.

**Ўзбекистон худудида
тарқатилади.**

Тахририят манзили:

140100, Самарқанд шаҳар,
Амир Темур кўчаси, 9-уй,

тел.: +998(66)233-28-38,
+998(97)913-74-40

факс: +998(366)231-12-53
эл.почта:

samisiservis@mail.ru

Тахририят кенгаши раиси:

М.Э.Пўлатов – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис
институти ректори, и.ф.д., профессор

Тахририят кенгаши раиси ўринбосари:

Д.Х.Асланова – СамИСИ илмий ишлар ва
инновациялар бўйича проректори, и.ф.н., профессор

Тахрир кенгаши аъзолари:

Б.А.Бегалов – Ўзбекистон Республикаси Президенти
хузуридаги Статистика агентлиги директори, и.ф.д.,
профессор

М.Қ.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.К.Ғоибназаров – и.ф.д., профессор.

М.М.Мухаммедов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Д.Р.Зайналов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Муртазаев – ТДИУ СФ директори, и.ф.д., проф.

М.Р.Болтабаев – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Р.Х.Эргашев – ҚарМИИ профессори, и.ф.д.

И.С.Тўхлиев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

К.Б.Уразов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Қ.Ж.Мирзаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.И.Исроилов – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Г.М.Шодиева – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.Абдукаримов – СамИСИ профессори, и.ф.н.

Р.Қобилов – Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари

С.Н.Тошназаров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Р.Н.Нормахматов – СамИСИ профессори, т.ф.д.

А.Бектемиров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

М.Т.Алимова – СамИСИ профессори, и.ф.д.

З.Дж. Адилова – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Ш.О.Қувондиқов – СамИСИ профессори в.б., иқтисод
фанлари доктори

Л.Н.Халикова – СамИСИ профессори, DSc

Ф.А.Сафаров – СамИСИ доценти, DSc

А.М.Каримова – СамИСИ профессори в.б., DSc

И.Б.Маттиев – СамИСИ профессори, DSc

КИЧИК БИЗНЕС ВА ОИЛАВИЙ ТАДБИРКОРЛИК	
Гулнора Мардиевна Шадиева Малый бизнес как фактор социально-экономического развития Узбекистана	155
Laziz Niyozovich Xudoyorov Qashqadaryo viloyatida kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishning ustuvor yoʻnalishlari	160
МЕНЕЖМЕНТ ВА МАРКЕТИНГ	
Dilafroz Saidbaxromovna Saidaxmedova Qurilish korxonalarida sifat menejmenti tizimini samarali joriy etish: tahlil va takliflar	164
Ибодулла Хасанович Ибрагимов Персонализация как драйвер повышения результативности транзакционных маркетинговых кампаний	167
Baxtiyor Nabijanovich Dedajanov Tovar-moddiy zahiralarni erkin talab sharoitida boshqarish – korxonalar operatsion faoliyatining samaradorligini oshirish garovi	171
Xilola Nematovna Ochilova “Kompensatsiya va imtiyozlar” fanining mazmuni, mohiyati va ahamiyati	175
Ирода Аминжонова Умурзакова Совершенствование организационно-экономических механизмов маркетинга в условиях цифровой трансформации сферы услуг	180
Botir Hayat Muradov Togʻ-kon sanoati korxonalarining yashil iqtisodiyotga oʻtish muammolari va yechimlari	183
Zuhriddin Nuriddinjon oʻgʻli Salohiddinov Iqtisodiy jarayonlarda resurslardan foydalanish va taqsimot modellari	186
ИНВЕСТИЦИЯ	
Ойдин Давроновна Хамракулова Инвестиции и становление инновационного пути развития экономики Узбекистана	192
БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ, ИҚТИСОДИЙ ТАҲЛИЛ ВА АУДИТ	
Bobur Farxodovich Boronov, Shahboz Shodi oʻgʻli Rajaboyev Raqamli iqtisodiyot sharoitida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari xizmatlarining tavsifi va buxgalteriya hisobi	197
Otabek Olimjonovich Sobirov Boshqaruv hisobini tashkil etishning nazariy asoslari	202
Xurshidjon Nazrullo oʻgʻli Abdullayev Ekologik audit oʻtkazishning usullari va tartib-qoidalari	205
Marifat Umarovna Xudoyberdiyeva Chakana savdo aylanmasining mohiyati va rivojlanishi	211
ТАЪЛИМ, КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ ВА ПЕДАГОГИКА	
Shaxnoza Ergashevna Samandarova Boshlangʻich va umumiy oʻrta taʼlim matematika taʼlimida uzviylik muammosining nazariy asoslari	214
ЭЪТИБОРГА МОЛИК МАСАЛАЛАР	
Мамаюнус Қаршибаевич Пардаев Самарқанд ҳаётидаги олти муаммо, олти таклиф ва олти натижа	217

ЭЪТИБОРГА МОЛИК МАСАЛАЛАР

Олти муаммо, олти таклиф ва олти натижа: Самарқанд ҳаётидаги янги юзланишлар

Самарқанд — нафақат тарих, балки келажак маскани. Шунинг учун бу шаҳардаги ҳар бир ўзгариш, ҳар бир ҳаракат — бутун жамият тараққиётининг бир бўлагидир. Мустақиллик йилларида, айниқса сўнгги саккиз йил ичида ислохотлар самараси бор. Аммо бугун ҳам жамиятнинг юзи бўлмиш аҳолининг ижтимоий-иқтисодий ҳаётида ечим талаб этувчи муаммолар бор. Уларни бартараф этиш учун мутахассислар томонидан олти йўналишда таклифлар ишлаб чиқилди. Биз эса уларни халққа тушунарли ва таъсирли тарзда ёритишга ҳаракат қилдик.

1. Маънавиятга “ҳалоллик вакцинаси” керак!

Сўнгги пайтларда мафкуравий бўшлиқ айрим жамият қатламларида турли иллатлар билан тўлиб бормоқда. Маънавий тарғибот ишлари, айниқса “ҳалоллик” мавзусидаги фаоллик баъзи жойларда кутилган даражада эмас. Бу — келажакимиз учун хавф.

Таклиф: Вилоятдаги Маънавият ва маърифат маркази қошида, илмий ва диний мутахассислардан иборат 5 та махсус гуруҳ тузиш. Ҳар ҳафтанинг бир кунини “Маънавий тарғибот куни” деб белгилаб, аҳоли билан учрашувлар ўтказиш.

Натижа: Аҳоли дунёда ва мамлакатимизда юз бераётган воқеаларни англайди, миллий қадриятларга дахлдорлик ҳисси ортади. Коррупцияга қарши иммунитет, яъни “ҳалоллик вакцинаси” шаклланади.

2. Интернет орқали “заҳарланган” онглар

Ёшлар ва катталар ижтимоий тармоқлардаги ёлғон ахборотлар таъсирига тушиб қолмоқда. Бу — ахборот урушининг ўзгача кўриниши. Агар биз ҳақиқатни етказмасак, бошқалар ўз ёлғонини сингдиради.

Таклиф: Ҳар ҳафта долзарб мавзуда қисқа ва таъсирли маърузалар тайёрлаб, уларни маҳаллаларга электрон тарзда етказиш. Бу ишни етакчи олимлардан иборат кенгаш назорат қилсин.

Натижа: Жамоат онгида таҳлил ва танқидчанлик қобилияти ошади. Ёлғонга ишонмаслик, маълумотни саралаш кўникмаси пайдо бўлади. Турли ғаразли ғояларга нисбатан иммунитет шаклланади.

3. Китоб дўкони борми? Сартарошхона-чи?

Ажаб, бир томондан — аҳолида хизматларга эҳтиёж юқори, иккинчи томондан — уларни ташкил этиш учун катта сармоя талаб қилинмайди. Лекин ўртада — ташаббуссизлик.

Таклиф: Ҳар бир маҳалла аҳолиси сонидан келиб чиқиб, сартарош, китоб дўкони, хонани тозаловчи ходимлар каби хизматлар учун норматив ишлаб чиқиш. Ушбу мутахассисларни МОНОМАРКАЗ орқали ўқитиш.

Натижа: Иш билан бандлик ошади, хизмат кўрсатишда сифат юқори бўлади. Маҳаллаларда ҳаёт шунчаки яшаш эмас, фаровонлик билан яшашга айланади.

4. “Марака” учун овқат тайёрлаш ҳам хизмат!

Ҳозир кўпчилик аёллар ишлайди, вақт танқис. Аммо тўй, ҳаёт, ёвла, таъзия — ҳаёт тўхтамайди. Уйда овқат тайёрлаш, хизмат кўрсатиш ишлари эса эскича услубда қолмоқда.

Таклиф: Овқатланиш шаҳобчалари рақамли технологиялар асосида хизматларни уйга етказиб бериш, ҳатто зарур ҳолда асбоб-ускуналарни ҳам таъминлаш тизимини йўлга қўйсин.

Натижа: Аҳоли қониқаётган, ишбилармонлар даромад қилаётган, янги иш ўринлари яратилаётган мукамал хизмат тизими шаклланади. Камбағаллик — бир зина пастлайди.

5. Имом Бухорий бўлса, зиёратчи келаверади

Биздаги муқаддас зиёратгоҳлар — Имом Бухорий, Шоҳи Зинда, Маҳдуми Аъзам каби номлар — ислом оламида нур сочади. Аммо уларнинг тарғиботи етарли эмас.

Таклиф: Зиёрат объектларини кенг тарғиб қилиш, Имом Бухорий мажмуасини очиш маросимини халқаро даражада ташкиллаштириш, хизматлар сифатини яхшилаш.

Натижа: Туризм, хусусан зиёрат туризми ривожланади. Самарқанд дунё мусулмонлари қалбига янада яқинлашади. Меҳмонхона, овқатланиш, хизмат кўрсатиш соҳаларида иш ўринлари кўпайади.

6. Туристлик қишлоқ бор, аммо хизмат-чи?

Турист келди — лекин унга гўзал табиатдан ташқари қандай хизматлар кўрсатамиз? Шунинг учун улар кўпинча бир кунлик ташриф билан кифояланади.

Таклиф: Туристлик маршрутларни қайта кўриб чиқиш, гидларни тайёрлашни кучайтириш, миллий ҳунармандчилик маҳсулотлари савдосини фаоллаштириш.

Натижа: Турист Самарқандда узоқроқ қолади, кўпроқ сарфлайди, кўпроқ таассурот олади. Аҳоли ишли бўлади, хизмат ва товар экспорти ҳудуднинг ўзида амалга ошади.

Олти муаммо — бу муаммо эмас, балки олти имконият. Агар бу таклифлар ҳаётга татбиқ этилса, вилоятда нафақат иқтисодий ўсиш, балки маънавий юксалиш ҳам кузатилади. Энг муҳими — халқ фаровонлиги ва ишонч билан яшаш муҳити яратилади.

Мамаюнус Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Ирода Пардаева – СамДЧТИ доценти, филология фанлари бўйича PhD

Охир замон нишонаси

Аъробийдан сўрашди: “Охир замонда эканимизни қандай биламиз?”.

У деди: “Ҳақни сўзловчи киши сўзи учун товон тўлаганда ва ёлғон гувоҳлик берувчи киши сўзи учун ҳақ олган вақтда”.

Шайх Муҳаммад ҲАСАН.

Япон ўқитувчисининг шогирдларига сўнгги топшириги

Ижтимоий тармоқда бир япон ўқитувчиси ҳақида пост кўриб қолдим. Айтилишича, оғир касалга чалинган бир япон ўқитувчиси ўлими яқинлигини сезиб сўнгги марта мактабга келиб доскага шундай сўзларни ёзиб кетибди:

* * *

“Бу сизларга охирги гапим! Сизларга берган охирги уйга вазифани топшириш муддати йўқ! Вазифа шу — барчангиз бахтли бўлинг!

* * *

Сиз уйга вазифани топширишга тайёр бўлганингизда, мен жаннатда бўлсам керак деб умид қиламан! Шошилмасдан уйга вазифани бажаринг ва хаёлан менга юзланиб: "Устоз, мен уйга вазифани бажардим" десангиз, хурсанд бўламан! Кутаман!”

* * *

Бу устознинг донолиги шундаки, топшириқни бажариш — бахтли бўлиш учун айрим нарсаларга амал қилиш жуда ҳам керак: Илм ё касб ўрганмасангиз — бахтли бўлолмайсиз, китоб ўқимасангиз — нимадир кемтик, яхши турмуш ўртоқ бўлмасангиз — асло бахт эмас.

* * *

Яхши ота ёки она бўлмасангиз бахтдан умид қилманг, яхши фарзанд бўлмасангиз — бахт ҳақида ўйлаб ҳам ўтирманг. Бировнинг умрини “еб” бахтли бўлолмайсиз, ўғирлик, бахиллик, ҳаромхўрлик ҳеч кимга бахт келтирмаган.

* * *

Иймон, виждон бутун бўлмаса — бахтга йўл ҳам йўқ... Хулоса шу — бахтли бўлишга ҳаракат қилинг, кўп нарсадан ютасиз.

Манба: <https://zarnews.uz/mutolaa/yapon-oqituvchisining-shogirdlariga-songgi-topshirigi>.

* * *

ISSN 2091-5187

☞ “СЕРВИС” ☞

Журнал Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти таҳририят
бўлимида нашрга тайёрланди.

10.09.2025 йилда теришга берилди. 26.09.2025 йилда босишга рухсат этилди.
Офсет босма қоғози. Қоғоз бичими 60x84 $\frac{1}{8}$. “Times” гарнитураси. Офсет
босма усули. Шартли босма табоғи 14,6. Ҳисоб-нашриёт
табоғи 13,75. Адади 100 нусха. Буюртма № 0054А/25

Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтининг
матбаа бўлимида чоп этилди.
Лицензия № 025316.
Реестр № Х-119112.

Манзил: Самарқанд шаҳри, Шохрух кўчаси, 60-уй.

© Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, 2025.